

періоду і міжотельного періоду з підвищенням частки спадковості за голштинською породою.

Також при зростанні кровності за голштинською породою відбувається поступове скорочення сухостійного періоду, що призводить до порушення фізіологічних норм організму, так як: забезпечення нормальних умов для розвитку плода, накопичення в організмі запасу поживних речовин для майбутньої лактації та відновлення залозистої тканини вимені.

Вирахуваний коефіцієнт відтворної здатності (КВЗ) показав, що тільки висококровні тварини мають низький показник 0,92 при нормі від 1 до 0,95.

За повідомленнями М.З.Басовського та М.С.Ківи (1998) у голштинської худоби підвищений обмін енергії і речовин, тому вона негативно реагує на незбалансованість раціонів і годівлю кормами низької якості, і ця реакція проявляється зниженням надоїв, вгодованості тіла, порушенням відтворної функції тварин; підвищенням захворюваності та скороченням терміну їх експлуатації.

Підсумовуючи результати наших досліджень, є підстави вказати на те, що зниження відтворної функції корів з підвищенням частки спадковості за голштинською породою є негативною реакцією генотипу на не відповідні умови середовища.

Таким чином, питання щодо збільшення чи зменшення частки спадковості голштинів потрібно вирішувати відповідно до забезпечення тварин якісною кормовою базою на підприємствах, враховуючи фактор взаємодії між генотипом і середовищем.

УДК 636.273:23.033.(477)

Г.О.ЦІЛУЙКО, Г.Т.ШКУРИН, **В.П.ЛУКАШ**

ЗАСТОСУВАННЯ ГЕНЕТИЧНИХ МАРКЕРІВ ПРИ ФОРМУВАННІ СТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ Інститут м'ясного скотарства УААН

Симентальська порода, як порода, що має досить глибокі історичні корені і специфіку свого генезису потребує розробки і впровадження селекційно-генетичних заходів щодо її перепрофілювання з молочно-м'ясного на м'ясний напрям продуктивності.

Програмою створення (формування) української симентальської м'ясної породи передбачено використання генофонду симентальської породи вітчизняної, австрійської, німецької і північноамериканської селекції. Ця робота включає добір маточного поголів'я і бугаїв-плідників відповідних екстер'єрно-конституційних типів і вираженості певних ознак, розробки планів добору із закладенням та подальшим використанням селекціонованих на високу м'ясну продуктивність і відповідність бажаному типу ліній, споріднених груп і родин, формування масиву українського м'ясного симентала.

Симентали є схожими, спорідненими, їх аделофонд різноманітний і порода високо гетерогенна. Підтвердженням є характеристика симентальської породи за групами крові і поліморфними білковими системами.

Алелофонд сименталів досить різноманітний, який відображають встановлені понад 70 алелів системи В груп крові. Серед них є типові для породи $BGKE'_2G'O'Q'G''$, BGO , BO , $G_3OTE_3FG'K'G''$, I_1Y_2I' , $OI'Q'$, Y_2 , O' . Алель $OI'Q'$ зустрічається у всіх стадах.

Співставлення алелофондів порівнюваних стад відображає їх генетичну схожість. Характерними алелями для сименталів племзаводу "Тростянець" є B , $G_3OTE_3F'G'K'G''$, $OI'Q'$, які в його структурі розповсюджені з частотою 0,485 і займають майже половину загальної суми генних частот. Із 40 встановлених алелів в стаді 13 найбільш розповсюджені з частотою вище 0,010.

Ступінь однорідності генофонду досліджених стад характеризує коефіцієнт гомозиготності (C_a), який за алелями системи В груп крові в породі становить 0,073. Це свідчить про високу гетерогенність породи. В окремих відселекціонованих стадах коефіцієнт гомозиготності досягає 0,105. Серед бугаїв-плідників відзначаються коливання показника гомозиготності, де найвищий показник коефіцієнту гомозиготності досягає 0,165.

У тварин симентальської породи визначений поліморфізм за системою гемоглобіну, що, враховуючи його низьку частоту у інших порід, є породною особливістю.

Імуногенетичний аналіз генофонду симентальської породи України свідчить про досить значний запас генетичної мінливості, а також диференціацію генетичної структури різних еколого-географічних типів. Встановлена схожість генофондів сименталів України і імпортованих з Австрії і Північної Америки за алелями $BGKE'_2G'O'Q'G''$, VI_1QI' , I_1Y_2I' , $OI'Q'$, Q , E' , G' , O' . Генофонд сименталів північноамериканської селекції має специфічні риси, пов'язані з наявністю маркерів м'ясних порід.

Результати вивчення генофонду сименталів створюють реальну основу для застосування імуногенетичних методів при формуванні генеалогічної структури і підвищенні її генетичного потенціалу за м'ясною продуктивністю.

У створюваній українській симентальській м'ясній породі проводиться структуризація, йде формування генеалогічної структури і закладені лінії на бугаїв: Казбека 7279, Лютого 211, Сніжка 817, Фазана 832. Одночасно проведена закладка ліній на імпортних видатних плідників: Метца 529019743, Морелло 842871443, Хорнунга 094147791 і Страйтера 01592079.

УДК636.1.082.026

О.А.ЧОРНА

ПЕРЕМОЖЦІ ТРАДИЦІЙНИХ ПРИЗІВ У СЕЛЕКЦІЙНОМУ ПРОГРЕСІ ПОРОДИ

Інститут тваринництва УААН

Удосконалення порід у тваринництві здійснюється шляхом відбору та підбору тварин, які показали кращу продуктивність. У чистокровному кіннозаводі такими тваринами є переможці традиційних призів. З їх числа призначають коней у виробничий склад, враховуючи при відборі не тільки факт перемоги, але й походження, лінійну належність, іподром, на якому були виграні призи.